પહેલી ચોપડીનો

"ડિકટેશન શિક્ષક" ભા. ૧

કિંમત ૦-૨-૬

પોસ્ટેજ જુદું.

ડિસેમ્બર.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા. શાહ ૧૨-સુરત.

—: પહેલી ચોપડીનો: —

ડિકટેશન શિક્ષક

—: ભાગ ૧ :—

રચનાર:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું:—શાહપોર–સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર–સુરત.

સુરત ચઉટાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા 'શંકર' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૬ ઠ્ઠી] [પ્રત ૨૧૦૦.

સંવત ૧૯૭૯] [તા. ૧–૧–૨૩.

કિંમત અઢી આના.

પુ.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ
બહાદુરે નં૦ B. A. P. ૬૫ તા. ૧૪-૧૧-૧૯ થી.

(ચોથા ધોરણની) મુંબઈ ઈલાકાની ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ાા આના.

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં
ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક માટે મંજુર કરી છે.

મહેરબાન જામનગર એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેકટર
સાહેબની ઓફિસના એ૦ જા૦ નં૦ ૪૪૧ તા.
૨૧-૭-૧૯૧૯ના પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે, કે

"અંકગણિતનાં મનોયત્ન"

આ સ્ટેટની સ્કૂલોમાં બીજા ધોરણમાં
ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ
બહાદુરે પોતાના હુકમ નંબર ૭૮ તા. ૨-૮-૧૯ થી.

બીજા ધોરણના "અંકગણિતનાં મનોયત્ન"

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં ઇનામ
અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કર્યાં છે.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ ટુ ધ ગવર્નર
સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૪૧૭૧ તા. ૨૬-૭-૧૫થી

-: સુરત જિલ્લાનો :-

"ભૂગોળ શિક્ષક"

એજન્સિની સર્વ સ્કૂલોમાં લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યા છે.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા વિષે.

શ્રીયુત ભાઈચંદ પુંજાદાસ શાહ.

મહીકાંઠા એજન્સિની ભૂગોળ વગેરેના કર્તા.

સાદરા તાલુકા સ્કૂલના હેડમાસ્તર.

પોતાના તા૦ ૧૫-૭-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

"ત્રીજા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતની ભૂગોળ શીખવા તથા શીખવવા માટે શિષ્ય શિક્ષક બંનેને આ પુસ્તક સાધન રૂપ છે, અને તે બંનેને ઉપયોગી છે, શિક્ષકને નોંધ કાઢવાની મહેનત બચે છે, અને વિદ્યાર્થીને શિક્ષકની મદદ વિના ભૂગોળનું જ્ઞાન મળી શકે તેમ છે. એકંદરે આપનો પ્રયાસ જનસમુહને ઘણો આદરણીય અને ઉપયોગી થઇ પડવાનો છે." કિંમત ત્રણ આના.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

—: પહેલી ચોપડીનો :—

"ડિકટેશન શિક્ષક"

પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ ૧.	ધોળે.	ફડફડે.	બુધવાર.	પાટીઉં.
દિવાળી.	સેવ.	ફૂટે.	ગુરુવાર.	લખેલું.
અક્ષર.	પાપડ.	હરખાય.	બેસાડે.	ચંચળ.
ઊડયાં.	સંજોરી.	**પાઠ ૨.**	દેવળ.	ફૂલઝાડ.
નિશાળ.	ઘુઘરા.	ત્રીજો.	આપણી.	મોગરો
સઘળાં.	આંગણું.	શુક્રવાર.	મુસલમાન	ચંપેલીની.
છોકરાં.	સાથીઓ.	છેલ્લો.	જુમેરાત.	વેલ.
થોડેક.	પૂરે છે.	વિષે.	ચણા.	ગુલાબના.
આગળ.	બારણે.	રવિવાર.	શનિવાર.	છોડ.
ત્રણ.	જમવાનું.	બંધ.	સાતમો.	બધાંને.
દહાડા.	લુગડાં.	સુરજ.	અઠવાડીઉ	કસરત.
કેટલાક.	ઘરેણાં.	સાહેબ.	ચોથો.	વાવટા.
લીંપેગુંપે.	દારૂખાનું.	દેવળ.	**પાઠ ૩.**	ઘંટ.
ખડી.	સો.	સોમવાર.	રહ્યો.	મોગરી.
ચુના.	ફટાકડા.	મંગળવાર	દરવાજા.	અંદર.

મહેતાજી.	મઝાની.	ભણવું.	લેંઘી.	ગંદી.
પાટીઆ.	અહીં.	ચોડી.	સુરવાલ.	ગંદો.
બેઠક.	પાઠ ૪.	શિક્ષા.	ફળીઆના	નહિ.
સોસી.	નિશાળીઆ	નીસરી.	કોટ.	અડાય.
નકશા.	શિખામણ	પાંસરૂં.	મણી.	ફોલ્લા.
ચિત્રો.	ઇશ્વર.	પાઠ ૫.	સારૂ.	ખસ.
ટાંગેલાં.	જ્ઞાન.	લુગડાં.	ઘાઘરી.	ધોવડાવ્યાં
કાઢેલાં.	નિત્ય.	લાગ્યો.	ઓઢણી.	કપડાં.
ખુણામાં.	પરોઢીએ.	મનુ.	પાઠ ૬.	ધોનાર.
ઘોડી.	ઊઠીને.	છોટુ.	ચોકખાઇ.	ચોળવું.
લખોટાનું.	દાતણ.	ટોપી.	ચોકખા.	ડાઘા.
ચોકઠું.	નાહ્યા.	ધોતલી.	પહેરણ.	વાડા.
કબાટ.	પાઠ.	અંગરખી.	ધૂળમાં.	ગંદવાડ.
ઘોડો.	કર્યું.	જોડીઓ.	રમ્યો.	માંદા.
કુતરો.	ગુરુને.	સાંભળી.	નાહું છું.	કવિતા.
કેળું.	જુઠું.	દરજી.	ડીલ.	ઓટલે.
દાડમ.	આળસ.	બોલાવીશ	ચોળીને.	મુખડું.
માટીનાં.	અંગ.	કરાવીશ.	નાહતો.	દીલમાં.
બનાવેલાં.	સંગ.	બજારમાં.	આટલી.	હાથ.

નાથ.	કંસાર.	મોળાઇ.	ચાંપે.	બોલ્યો.
પાઠ ૭.	બોલાવ્યાં.	મસિઆઇ	બાથ.	પ્રમાણે.
વરસગાંઠ.	મંડયો.	ફોઇઆત.	ધવરાવે.	સોરાબજી
ભાગ્યો.	કઢી.	સાળીઓ.	પંપાળીને	ઓરડામાં
કર્યો.	પાન.	સાવકાં.	દુખડાં.	બોલાવ્યો.
કયારે.	સોપારી.	દૂધભાઇ.	ઝૂલી.	આવ્યો.
આપ્યા.	બીડાં.	દીકરીનો.	કલોલ.	અદબ.
અડાડયો.	આપ્યાં.	જમાઇ.	સંભાળે.	ભણાવી.
જગુભાઇ.	પાઠ ૮.	સાસુ.	રડતો.	બારણાં.
દાતણ.	સગાં.	સસરો.	ગભરાતી.	ઓટલો.
ઝટ.	વહુ.	વેવાઇ	હસું.	ઉતર્યાં.
સાત.	ભત્રીજો.	વેવાણ.	ખુશી.	ગાદી.
આઠમું.	થાઉં.	પાઠ ૯.	ઉંઘાડવાને	માંડયું.
પૂછયું.	કહેવાઉં.	વિષે.	માંદો.	બેસવું.
બેઠું.	ભાણેજ.	કવિતા.	ઓસડ.	વખાણ.
બોલ્યા.	કુઓ.	સર્વે	પેટ.	કર્યાં.
દશમું.	માસી.	હરખાઉં.	હેત.	પાઠ ૧૧
બેસશે.	માસો.	દોડી.	પાઠ ૧૦	પીરસ્યા.
બારમું.	પીતરાઇ.	જાઉં.	ત્યાં.	બન્ને.

કનુભાઇ.	પાથરણું.	ખેંચે.	માણેક.	પ્રાણીઓ.
કયાં.	બેસાડયાં.	ધીરૂ.	રડયા.	ઇજા.
આશોપાલવ	પાંદડાં.	રામુ.	ત્યારથી.	દુઃખ.
શંભુભાઇ	આપ્યાં.	પછાડી.	સમજાવી.	નુકસાન.
વિના.	વાડકો.	સરત.	સાંભળી.	હાણ.
પૌંઆ.	ઠેકાણે.	ઉમેદ.	વિના.	પાઠ ૧૫
ધાણી.	ચટણી.	જણાય.	પરીક્ષા.	પ્રાણી.
વઘારેલાં.	માંડયું.	નબળી.	બદલામાં.	દયા.
લીંબુ.	પીધું.	જીત્યો.	રડાવશો.	ખીજ્યા.
દરાખ.	તૈયાર.	સઢવાળી.	નજર.	માથુ.
નારંગી.	નાખ્યાં.	પૂછીશ.	પાઠ ૧૪	છુંદાય.
લાવ્યાં.	ઊઠયાં.	સુંદર.	દેડકાં.	છૂંદે.
મટુભાઇ.	ખૂબ.	પાઠ ૧૩	દહાડો.	દુઃખ.
લાડુ.	મઝા.	મળ્યો.	તળાવ.	ઊઠું છું.
શેરડી.	પાઠ ૧૨	મઝાનો.	પથરા.	ખરૂં.
બેસીશું.	એકઠાં.	ખેંડ.	ફેંકાફેંકી.	તળેથી.
ખાઇશું.	તળાવના.	કાંચળી.	ધડાધડ.	ઢોર.
શેતરંજી.	વાદળી.	કરાવીશ.	દેડકો.	સંભાળ.
કુલડીઓ.	દોરી.	મળ્યું.	માયાં.	તેટલું.

વખતસર.	થાઉં.	શાબાશ.	મંડયો.	અમથી.
જાણ્યું.	ખોળામાં.	ઉતારી.	પાઘડી.	બૂમો.
સૌને.	માથું.	દીધો.	મૂકયો.	આવ્યો.
બળદને.	મૂકયું.	પુરી.	નિશાળે.	ધાજો.
સોળ.	વાંસા.	પાઠ ૧૭	કાપ્યો	આસપાસ
યાદ.	આંગળી.	ચપ્પુ.	નીકળ્યા.	ખેતરવાળા
કહ્યું.	તૈયાર.	ગમ્યો.	જાગતા.	તેમણે.
ગજા.	સવાલ.	આણ્યો.	થએલા.	પૂછયું.
ઉપરાંત.	પૂછ.	પૂછયું.	સાંભળી.	કયાં.
કરાવવું.	દીવાઘેન.	દેસાઇ.	ગભરાયો.	હસવા.
બધાં.	સમજ્યો.	છોકરાં,	ખોટું.	બાપડા.
શકતી.	હોશિયાર	દીકરો.	સાચાબોલું.	શરમાઇ.
પાઠ ૧૬	સેળભેળ,	હલ્લુ.	છોકરૂં.	લાગ્યું.
ડાહીનો.	સંતાવા.	પાંચ.	પાઠ ૧૮	ગભરાઇને
નક્કી.	છૂટશે.	ગાળો.	વાઘ.	માણસે એ
છુટ્ટો.	મૂકું છું.	જુઠું.	મશ્કરી.	બકરાં.
છૂટયો.	હમણાં.	દહાડો.	પસ્તાય.	નાખ્યાં.
એનચેન	ઓળખ.	વખાણ્યો.	બચ્યાં.	જેટલાં.
૧૫.	શંકર.	ઊઠયો.	સીમમાં.	તેટલાંજ.

ખેડુત.	તળાવમાં.	અહીંથી.	આપણે.	પૈસા.
બગાડ.	માંડયું.	આધું.	સાંભળીએ	ગજવામાં.
કર્યો.	સાંભળી.	વારાફરતી	પૂછયું.	દુકાનેથી.
કહ્યું.	આવ્યા.	મોંમાં.	અલ્યા.	લાવ્યા.
જોડું.	પૂછવા.	જાઉં.	આવ્યો.	આપ્યા.
છેતર્યા.	લાગ્યા.	ત્યાં.	કયાં.	દયા.
ધાયા.	અલ્યા.	કબુલ.	લુગડાં.	તમારૂં.
આટલું.	દુઃખ.	લાગ્યો.	આંધળા.	ભલું.
નુકસાન	કહ્યું.	દૂર.	ખાઉં છું.	પાઠ ૨૧
સપડાય.	બધાંને.	પ્રમાણે.	ભીખ.	ઇશ્વરનું.
જોડાણું.	વિચાર.	રસ્તામાં.	મળ્યું,	ભજન.
જલદી.	કર્યો.	ખાધા.	રસ્તેથી.	વિદ્યા.
પકડાય.	સાંભળતાં	પાઠ ૨૦	કંઇ.	ચંદ્ર.
જોડો.	ગભરાઇને	દુઃખ.	અપંગ.	વીસરૂં.
જન.	નહિ.	અન્ન.	ચાલ્યા.	નહિ.
પાઠ ૧૯	તેં.	ભૂખ્યો.	ખાઇએ.	પ્રભુ.
શિઆળ.	મેં.	ભિખારી.	કહેવાય.	અગણિત.
દેડકાં.	બચશો.	ઉભો.	આપત.	ઉજાસને.
જુક્તિ.	બાંધ્યું.	ભજન.	ફીકર.	દામ.

અન્ન.	મૂકયો.	જોયો.	તેમણે.	કહેવાય.
વરસાદેથી	પકડયું.	બેટા.	માણસ.	નીકળાત.
ભેંસને.	ઉપાડી.	ગરીબડી.	આણ્યું.	પૂછયું.
દૂધ.	માંડયું.	પરમેશ્વર.	ઉપલા.	વલે.
દહીં.	રડવા.	બન્યા.	બાકું.	હંમેશાં.
સરજાવી.	પાછળ.	દેશનો.	નાનું.	પૂછીને.
કામ.	શિકારી.	પાઠ ૨૩	બિલાડી.	પાઠ ૨૪
ફૂલ.	દયા.	રૂપાળું.	કડી.	કીડી.
બદામ.	બચ્ચાંને.	ઘર.	શાકેજ.	સાપ.
પાઠ ૨૨	છોડી.	ઉંદરડી.	ઘરમાં.	નદીના.
સરદાર.	દીધું.	રસોડામાં.	પોળી.	કાંઠા.
સ્વપ્નું.	એકદમ.	ભંડારીઉં.	મૂકેલી.	પાપળાનું
જંગલમાં.	છલંગ.	ભરાઇ.	વાહ રે.	મોટું.
શિકાર.	નાસી.	રોટલી.	મઝાની.	ઝાડ.
હરણીને.	રાત્રે.	લાડુ.	પૂછયું.	પોલમાં.
બચ્ચું.	આવ્યું.	નીકળતી.	અહીં.	દર.
ઘણું.	દેવતાઇ.	ભોંય.	દોડી.	ઝેરી.
રૂપાળું.	પુરુષને.	પડેલું.	મણા.	નીકળતો.
દોડાવી.	ઉભેલો.	ખૂશ.	ઉંદરીઉં.	રસ્તા.

બીતો.	વળગાને.	લુલાં.	બજાવી.	પહોંચે.
પંખી.	ચટકા.	આંધળાં.	પ્રભુએ.	જોયું.
આવતું.	દીધા.	માધવ.	પાઠ ૨૬	ઉંડું.
બેસતું.	પછાડી.	સાંભળ.	કાગડાની.	જણાયું.
કુંકડા.	વધારે.	ધન.	ચતુરાઇ.	વિચાર.
ઉડાડો.	માંડ્યું.	આંખો.	તરસ.	એટલામાં.
મૂકતો.	વાસથી.	તીર્થ.	વાડામાં.	ઉપાય.
ઉંદર.	ભેગી.	સુખ.	કુંજો.	સૂઝી.
જનાવર.	પછાડા.	કાવડ.	પડેલો.	કાંકરા.
નાખતો.	જોરાવર.	મનસુબો.	થોડું.	નાખવા.
કેટલીક.	ઝાઝી.	પિતા.	બેઠો.	બોળી.
છૂંદી.	લીધો.	ખાંધે.	માંહે.	પહોંચી.
ફેણ.	જીવ.	હેતથી.	ચાંચ.	તેટલું.
છોલાઇ.	નબળા.	સૌને.	ઘાલતો.	પીધું.
લોહી.	કદી.	અચરજ.	ઘણાં	મટાડી.
નીકળ્યું.	પ્રાણજ.	નહિ.	ફાંફાં.	ચાલ્યો.
પહોંચી.	પાઠ ૨૫	સંતાપ.	માર્યાં.	છુપાઇને.
વાગેલે.	સેવા.	સઘળાં.	બાજુએ.	જોઇ.
ઠેકાણે.	ઘરડાં.	આશિષ.	ઘાલો.	બોલ્યો.

ફૂજનું.	બચ્ચીઓ	દાતરડા.	ખળીમાં.	સુંદર.
ધીરજ.	બેટા.	ત્રણ ત્રણ.	ઠાલવ્યો.	ફાલ.
કઠણ.	ભાથું.	ચચ્ચાર.	કાઢવા.	લણીએ.
જલદી.	ગએલા.	આથમે.	ફેરવતી.	ખંત.
મુકાય.	જણાઓ.	લાગ્યાં.	પટલાણી.	ધરીને.
સૌ.	જુઓ.	પાઠ ૨૮	ઉપણીને.	વાંકું.
પાઠ ૨૭	રોટલો.	ખળાં.	કુંવળ.	દાતરડું.
કાપણી.	માખણ.	ઘઉંના.	ઢગલા.	ડુંડાં.
પોલ	મરચાં.	પાથરાને.	માણસો.	ઢગલો.
મહેનત.	આદુ.	ખેતરમાં.	ઉજાણી.	હૈયે.
દહાડો.	ચટણી.	તડકે.	ખશ.	લણણી.
આથમતા	વંતાકનું.	સૂકાવા.	હોંસીલી.	સર્વે.
વઢાઇ.	શાક.	ગાડું.	પાઠ ૨૯	ઘાસ.
એટલામાં	ભૂખ્યા.	ભર્યાં.	કાપણી.	કોળી.
વઢાશે.	દહાડીઆ.	બેઠું.	ઉમંગે.	મૂકો.
સાદ.	મદદ.	સાથે.	વાદળીઆ	પુળા.
મલકાવી.	આણ.	દેખાવ.	પીરસી.	ગાડામાં.
કાળુ.	બૂડે.	પહોંચ્યા.	અદાય.	વાળુ.
બાથમાં.	પુરૂં.	ઉતર્યાં.	ઉભરાયો.	ઇશ્વરનું.

પાઠ ૩૦	આકાશની	દહાડો.	એટલા	કાદવ.
ખળાં.	સહેલ.	કામઠા.	ઢંકાઇ.	ખેંચી.
દીસે.	ચંદ્રમા.	પાતળો.	મોઢાં.	બિચારા.
તૈયાર.	ત્યાંસુધી.	વળેલો.	સાંભળી.	પછડાતા.
ડુંડાંમાં.	નીકળ્યા.	દેખાવ.	ઝાડ.	તણાઇ.
છુટું.	બોલ્યો.	અંધારી.	ભોંયમાં.	દોડી.
ગોળ.	કેટલાક.	એટલા.	હમણાં.	છેવટે.
પિલાય.	મેદાનમાં.	ઝગઝગે.	તળાવ.	તળાવ.
છુટા.	ઉતરી.	વધારે.	ખેંચનાર.	નદીમાં.
કણ.	આપણા.	ચોથો.	પાઠ ૩૨	ખુશી.
ટોપલામાં.	માથા.	ત્રીજો.	ભાગ ૨.	મેઅરીઓ
ઉપણીએ	વિષે.	વાદળી.	થોભ્યાં.	પરસાદ.
અનાજ.	સુરજ.	પાઠ ૩૨	રહ્યાં.	રોટલી.
ડુંસાં.	થાળી.	ભાગ ૧.	ચોકખી.	કારેલાનું.
ઝીણી.	સાંજે.	વરસાદ.	મઝા.	શાક.
વેરાય.	આથમે.	બેસાર્યાં.	મામડાં.	નેવલે.
કોથળાઓ	દેખાય.	આવ્યાં.	અહીં.	નઠારી.
સાથ.	અજવાળું	લાગ્યાં.	રેલમરેલા.	દેડકે.
પાઠ ૩૧	ઝાંખો.	મનુ.	ખોદતું.	તાણી.

પાઠ૩૩	કકડા.	બનાવતાં.	ઘડા.	હથોડા.
ઢેફું.	ભોંય.	ધોળી.	કોઠી.	ટીપ્યો.
પત્થર.	ઘસાય.	પછાડવાથી.	કોડીઆં.	ટીપવાથી.
રેતી.	બાંધવાના	જણાઇ.	પાઠ૩૫	પાતળો.
પ્યાલું.	ઝીણી.	ચીકણી.	મૂકયો.	જતરડામાં
નીતર્યું.	સાહી.	ગજવામાં.	પૂછ્યું.	ખેંચી.
રસ્તા.	ચૂસે.	દબાવી.	સમજ્યો.	લોઢાનો
ઘસીએ.	પાઠ૩૪	વાડકી.	પિત્તળ.	લોઢું.
ભુકો.	માટી.	દબાવે.	છેટે.	ચળકે.
મટોડી.	ભઠ્ઠી.	કેટલુંક.	લુહાર.	ટીપી.
ડહોળું.	સીંચ્યાં.	બોલ્યો.	ધમણ.	શકાય.
પાણીમાંની	ચપ્પૂ.	કાણાં.	ચલાવતાં.	ખેંચાય.
ડરે છે.	નાખ્યું.	કણક.	સળીઓ.	સોનું.
ઘસડી.	દહાડો.	ધાર.	ચળકતી.	રૂપું.
કાદવ.	ઇંટવાડો.	સુકવીને.	દેખતામાં.	તાંબું.
બાઝે છે.	કેટલાક.	વાસણો.	ખૂબ.	ટિપાય.
સુકાય.	માણસો.	ભઠ્ઠીમાં.	તપાવ્યો.	પેટીમાંથી
ધારવાળા.	ખોદતાં.	ઝોળી.	લાલચોળ.	કાઢયા.
પથરા.	નળીઆં.	ગાગર.	એરણ.	ઓળખાવ્યા

ઓળખાવતા.	રૂપીઓ.	લાકડાં.	જાગતી.	રોપ્યા.
ધાતુઓ.	અડધો.	ચાંરૂ છું.	કોદાળી.	મલગોટા.
કલાઇ.	બતાવ્યાં.	મુ[illegible]ર.	સાંભળ[illegible]	મોગરા.
સીસું.	કોથળીમાં	ભૂખે.	વઢી.	બાગમાં.
જસત.	લગભગ.	સાં[illegible]ળી.	મોટું.	આવ્યા.
પાઠ ૩૬	જેવડી.	તો	દીકરીઓ	ફળે છે.
નાણું.	ત્રણ.	નાકું	બિચારીને	જુઓ.
કાઢયાં.	આઠ.	સ[illegible]મત.	દુઃખ.	દાડમ.
બજારમાં.	વગાડ્યા.	હ[illegible]થો.	આપણે.	લટકે.
દુકાનમાં.	લીધી.	ઘા[illegible] છે.	પેદા થયાં.	જમરૂખી.
શેઠ.	પંદર.	ફાટ ફાટ.	પાઠ ૩૮	જમરૂખ.
બેઠા.	ઊડયાં.	ધાર.	વાડી.	મોટાં.
ઢગલી.	આપ્યો.	અણી.	માળીની.	પંખીઓ.
પાઇ.	પાઠ ૩૭	ચળકાટ.	સામો.	બેઠેલાં.
પૈસા.	કુહાડી.	કયાં.	ફૂલઝાડ.	કાણાંવાળું
ઢબુ.	સોય.	હોડિં.	કયારા.	લટકતું.
અધેલા.	લક્કડફોડા	પહેરવાના	ચોરસ.	આંગળી.
તાંબાનાં.	તકરાર.	કપડાં.	ત્રિકોણ.	કહ્યું.
કોથળી.	પાનું.	મોટાઇ.	દેવીએ.	મધપૂડો.

મધમાખી	આવડે.	સુકાઇ.	લીમડો.	સરખાં.
મધ.	થડ.	ઉખેડી.	લાંબા.	ફૂલ
કોસ.	દાંડીઓ.	કાઢીએ.	વાંકા.	ઊગતાં.
થાળા.	ફૂટેલી.	સુકાઇને.	ઉંડાં.	ઘણાંખરાં.
ભરાઇને.	ડાળીઓ.	ઉંચાં.	ઉતરેલાં.	લાકડાં.
લલકારતો	ડાળીમાંથી	દોરીથી.	મૂળમાંથી.	બાળવાના
જીવતાં.	પાંદડાં.	પથરાય.	ફૂટેલાં.	બાંધવાનાં
લીલાંછમ.	લાંબુ.	વેલા.	વધે.	મેજ.
દેખાતાં.	દેખાય.	ગલગોટા.	ટટાર.	ખુરસી.
ખૂશ.	કળી.	આંબાનું.	મોઢા.	ખાટલા.
પાઠ૩૯	ખીલશે.	કોહળા.	મૂળ.	પાટલા.
છોડવા.	ફૂલ.	કહેવાય.	ઉંચું.	પાઠ૪૧
વચ્ચે.	પીળો.	પાઠ૪૦	પાતળું.	ધનજી.
વિષે.	હજી.	ઝાડ.	ડાળાં.	લીલુંછમ.
ઉખેડી.	બતાવું.	બધાંએ.	ફૂટે છે.	કંઇક.
ભોંયમાં.	વાવીશું.	સિવાય.	ચામડી.	પાંદડાં.
મુળીઉં.	સમજાશે.	વડ.	થડને.	તુરીઆં.
મુળીઆ.	ત્યાં લગી.	પીપળો.	છાલ.	ગલકી.
વિના.	જીવતા.	આમલી.	ખરબચડી	વળગીને.

ચઢે છે.	શાક.	તોડી.	કોળીઆ.	પત્થર.
ચઢયા.	પાઠ ૪૨	ચૂસી.	ઉતારી.	છુટા.
માંડવા.	સૂઇ.	માઠો.	વાગોળે.	ટોળામાં.
પથરાઇ.	ઊંઘમાં.	લાગશે.	પેટમાં.	છટકી.
વીટળાઇ.	કયાંથી.	ફેંકી.	મોંમાં.	ડુંગર.
તરબુચ.	આવ્યાં.	નાખજે.	નિરાંતે.	રસ્તે.
આરીઆ.	વાસ.	દહાડો.	વાગોળવું.	ભૂખે.
જણાતાં.	વધતી.	પાઠ ૪૩	નીચલું.	ચઢવાનું.
ઉખેડયો.	કર્યું.	ભેંસ.	જડબું.	ઠરતા.
બતાવ્યો.	બાઝી.	હીંડે.	ઉપાડે.	નહિ.
પાતળા.	ચામડી.	કુતરો.	ઊઠે છે.	કૂદવું.
ટુંકાં.	ગર.	ભસતો.	ફાટ.	ગબડયું.
ઉતરતાં.	ધોળો.	શીંગડાં.	શરીર.	ચત્તુંપાટ.
દોરડી.	ખાટા.	ભાથું.	કાદવમાં.	સાંજ.
દોરડા.	પેટીને.	હલાવતી.	વગડાઉ.	ભરવાડ.
વાળીએ.	ગોટલો.	અમલાઇ.	પુરી.	શોધવા.
અંતરે.	ગોટલી.	તુટી.	પાઠ ૪૪	નીકળ્યો.
ગાંઠા.	જતન.	તોડવું.	બકરૂં.	ઉંચકીને.
કેટલાક.	બદલાઇને	જડબાના.	ઘેટું.	થાક.

ભૂલ.	ચોકખું.	ડાઘીઆ.	દાઢ.	ઊડે છે.
સોબત.	દોહતા.	સભાનો.	જડબાં.	કાગડો.
મોઢું.	આંચળ.	બનાવ્યો.	હલાવતાં.	પોપટ.
પુછડી.	દાણો.	ટીપુ.	ઊંઘનાં.	સમડી.
ફાટ.	ખરડાયલા.	કારકુન.	ઝોકાં.	કબુતર.
વાગોળે.	જણસો.	ગુપચુપ.	જીભ.	આવડે.
મજબુત.	દહીં.	ગંધ.	પરસેવો.	જીવડાં.
શરીર.	છાશ.	એકદમ.	ફૂટતો.	ઇંડાંમાંથી.
કૂદી.	માખણ.	શિઆળ.	નથી.	બચ્ચાં.
દોડી.	શિખંડ.	બોલાવ્યો.	સાથી.	આંગળા.
ઊનનો.	પેંડા.	પુછડી.	ધણી.	છુટા.
પાઠ ૪૫	મલાઇ.	રીઝે.	પાઠ ૪૭	જોડાએલાં
દૂધ.	દૂધપાક.	વચ્ચે.	પંખી.	બતક.
મીઠું.	બાસુદી.	માંસ.	મોઢું.	જળકુકડી.
ગુણ.	પાઠ ૪૬	હાડકાના.	કયાં.	સિવાય.
ઠંડું.	ચશમા.	અણીવાળા.	ડીલે.	પાઠ ૪૮
દોહ્યા.	પ્રાણી.	મોઢાના.	પીછાં.	પોપટ.
બગડી.	છેલ્લી.	આગલા.	પુછડીઓ.	કાગડો.
વાસણ.	પસંદ.	તીણા.	દાઢ.	પાંજરૂં.

ભૂખ્યો.	થોડુંક.	હળદર.	સળીઆ.	મશરૂની.
માંડયું.	ભાગ્યું.	એટલે.	કડીમાં.	તળાઇઓ
સાંભળી.	કૂદતો.	જાંબુડો.	પુતળીઓ.	પથરાવું.
તરબુચનો	ઊડીને.	કર્યો.	જાંબુડો.	ચિનાઇ.
વિચાર.	પાઠ ૪૯	પડયો.	ગોદડીઓ	ચાદર.
ઓળખતા.	રંગ.	મેશનો.	સુઇ.	ચંપાના.
ડીલ.	આણ્યાં.	પાઠ ૫૦	લાંબું.	ફૂલડાં.
ઊંડો છે.	પડીકાં.	પારણું.	ઝુલાવવા.	બિછાવું.
બાંધો છે.	બનાવતાં.	બાંધ્યું.	હાલરડું.	હિંચોળું.
વધારે.	સાહેબ.	નટ.	ગીતે.	ઊંઘીને.
લુચ્ચા.	શીખવ્યું.	સુતું.	મોટો.	ઊડશો.
કર્યો.	પ્યાલાં.	ઝોળીમાં.	રસીલા.	લાડકડા.
હોઉં.	લોટામાં.	સૂવાનું.	ઝુલાવું.	વાલીશ.
આટલો.	વાદળી.	રડાવ.	પધરાવું.	ગજવે.
જીવજંતુ.	કાઢયા.	ગમતું.	ચીતરેલ.	હાલરડું.
કોહેલું.	નાખ્યો.	પાંગરાં.	ચઢાવું.	
સળેલું.	હલાવ્યું.	દોયણાં.	પઢાવું.	
આંગળાંમાં.	નારંગી.	ધુમણ.	મઢાવું.	
વળેલા.	સુંદર.	ધૂળ.	મખમલ,	

કઠિન શબ્દો.

ઊગતાં. ઊઠીને. ઊઠું છું. ઊઠયા. ઊઠયો. ઊઠયાં. કૂદી. ચૂસી. છૂટશે. છૂટયો. તૂટી. પૂછવા. પૂછયું. પૂરે છે. ફૂટે. ફૂટેલા. ફૂલ. ફૂલઝાડ. બૂમો. ભૂખ્યો. મૂકું છું. મૂકયો. સૂઇ. સૂઝી. સૂતું.

ઇજા. ખીજયા. ખીલશે. ચીકણી. ચીતરેલ. ચીરૂં છું. જીત્યો. જીવતાં. ઝીણી. ટીપવાથી. ટીપ્યો. ડીઠું. તીણા. તીરથ. ત્રીજો. દીકરો. દીકરી. દીધો. દીલ. દીવા. દીવાઘેન. દીસે. ધીરજ. ધીરૂ. નીકળતો. નીકળ્યું. નીચલું. નીતર્યું. નીસરી. પીછાં. પીતરાઇ. પીધું. પીપળો. પીરસ્યાં. પીળો. ફીકર. બીતો. લીધો. લીમડો. લીલાંછમ. વીટળાઇ. શીખવ્યું. સીસી.

કુજો. ખુણો. ખુશી. ગુણ. ગુરુ. ચુનો. છુટા. છુટ્ટું. છુટો. જુઓ. જુદું. પુરી. પુરૂં. પુળા. કુઓ. બુધ. ભુકો. સુખ.

કુતરો. કુલડી. ખુરસી. ઘુઘરા. ઘુમણ. દુખડાં, દુઃખ, પુછડી, પુરુષ, કુલડાં, મુખડું, મુદર. લુગડાં.

સુકવી. સુરજ. ગુપચુપ. જુમેરાત. નુકસાન. પુતળીઓ સુરવાલ. મુસલમાન.

અંગ. અંગરખી. અંતરે. અંદર. અંધારી. ઈંટ. ઈંટવાડો. કંઈ. કંસાર. ખંડ. ગંદવાડ. ગંદી. ગંદો. ગંધ. બંધ. ઘંટ. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. ચંચળ. ચંપેલી. જંગલ. જંતુ. પંખી. પંદર. પંપાળી. ઠંડું. ભંડારીઉં. મંગળ. મંડયો. રંગ. વંતાક. શંકર. શંભુ. સંગ. સંજોરી. સંતાપ. સંતાવા. સંભાળ. હંમેશાં.

આંખો. આંગળી. આંગળાં. આંગણાંમાં. આંચળ. આંધળો. આંબો. કાંકરા. કાંચળી. ખાંધે. ગાંઠા. ચાંચ. ઝાંપે. જાંબુડો. ઝાંખા. ટાંગેલાં. તાંબું. દાંડીઓ. દાંત. પાંગરાં. પાંચ. પાંજરૂં, પાંદડું. પાંસરૂં. ફાંફાં. બાંધ્યું. માંડયું. માંદો. માંસ. માંહે. લાંબું. વાંકું. વાંસો. સાંભળતાં. સાંભળી.

ઈંડાં. લીંપેગુંપે. લીંબુ. સીંચ્યાં. શીંગડાં. હીંડે.

ઉંચકી. ઉંચું. ઉંડું. ઉંચાડવા. ઉંદર. ઉંકરડી. ઉંદરીઉં. કુંવળ. છુંદાય. ટુંકા. ડુંગર. ડુંડાં. કુંડાં. સુંદર.

ઊંઘ. છૂંદી. છૂંદે

તેં. મેં, ભેંસ ખેંચાય, પેંડા, લેંઘી, ખેંચે, ફેંકે, ભોંય, મોં, પૈંઆ.

જોડણીના એકજ સરખા

નિયમવાળા શબ્દો.

ચિનાઇ, સિવાય, દિવાળી, નિશાળ, નિશાળીઆ, પિલાય, નિરાંત, બિચારા, બિછાવું. બિલાડી, ભિખારી, વિચાર, શિઆળ, શિકાર, શિખામણ, સિવાય, પિત્તળ, નિત્ય, હિંચોળું.

ઉકાળી, ઉખેડી, ઉખેડયો, ઉજાસ, ઉડાડી, ઉતારી, ઉપાડી. કુહાડી, ઝુલાવું. ઝુલાવવા. તુરીઆં. મુકાય, મુળીઉં, મુળીઆ, રૂપાળું, રૂપીઓ. લુહાર, સુકાઇ, સુકાય, ગુલાબ, જુઠાણું, દુકાન, જુંદાય, ફુંફાડા, ઉંઘાડવા.

મસિઆઇ, ફોઇઆત, હોશિયાર.

ઢીલ, ઢીલ, ભીખ, જીવ.

ક્રીડી, સીસી, ટીપી, ઝીણી.

કૂજ, ખૂબ, ખૂશ, દૂર, ધૂળ, મૂળ, પૂછ, ફૂલ, ભૂલ, બૂમ, ભૂખ, દૂધ, ઊન.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

કનુ, મનુ, ભાનુ, નાનુ, ચીનુ, મટુ, નટુ, છોટુ, બહુ, વહુ, આદુ, સાસુ, લાડુ, ધીરૂ, સારૂ, રાસુ, માધુ, ધાતુ, ઢબુ, વાળુ, કાળુ, ગુરુ, ટીપુ, પ્રભુ, જંતુ, શંભુ, જાંબુ, લીંબુ, ચપ્પુ, લલ્લુ.

સાથ, હાથ, નાથ, બાથ, માથું, ભાથું, કબાટ, કેડ, ચળકાટ, ઝટ, પેટ, પોપટ, ફાટ, પાટ.

આડ. પાડ. શેઠ.

દાઢ. ટાઢ. સઢ.

સાત. સરત. હેત. ખેડુત.

સાદ. પ્રસાદ. યાદ. ઉમેદ. મદદ.

નાહ. રવિ. શનિ. જુક્તિ.

અહીં. તહીં. દહીં.

જોડાક્ષર.

ઊઠયાં. ત્રણ. ત્રીજે. શુક્રવાર. છેલ્લો. રહ્યો. ઇશ્વર. જ્ઞાન. નિત્ય. નાહ્યા. કહ્યું. લાગ્યો. ચોકખાઈ. ચોકખા. ભાળ્યો. કર્યો. ક્યારે. આપ્યા. અડાડયો. મંડયો. સર્વે. ત્યાં. બોલ્યો. પ્રમાણે. બોલાવ્યો. માંડયું. પીરસ્યાં. બળ્યે. જીત્યો. મળ્યો. પરીક્ષા. માર્યાં. પ્રાણી. ખીજ્યા. નક્કી. છુટ્ટા. છુટયો. ચપ્પુ. ગમ્યો. આણ્યો. પૂછ્યું. લલ્લુ. મશ્કરી. પસ્તાય. બચ્યાં. જુક્તિ. અન્ન. ભૂખ્યો. અલ્યા. વિદ્યા. ચંદ્ર. પ્રભુ. સ્વપ્નું. પરમેશ્વર. રસ્તો. બચ્ચીઓ. ઉતર્યાં. કલ્યાણ. ચંદ્રમા. નીકળ્યા. બેસાડયાં. આવ્યાં. લાગ્યાં. થોભ્યાં. રહ્યાં. ચોકખી. પત્થર. પ્યાલું. નીતર્યું. રસ્તા. ભઠ્ઠી. સીંચ્યાં. ગમ્યું. નાખ્યું. મૂક્યો. પૂછ્યું. સમજ્યો. પિત્તળ. કાઢયા. ઓળખાવ્યા. પત્તા. કાઢયાં. વત્તા. બતાવ્યાં. લક્કડકોડા. ત્રિકોણ. ક્યારા. કયા. વચ્ચે. ચઢયા. ઉખેડ્યો. કર્યું. પત્થર. ચત્તુંપાટ ચશ્મા પ્રાણી. બળ્યે. છેલ્લી. લુચ્ચા. આણ્યાં. શીખવ્યું. બનાવ્યો. સાંધ્યું.

મળતા જોડાક્ષર

મૂકયા, *મૂકયાં, મૂકયું, મૂકયો, કયારે, કયારા, કયાં, ભૂખ્યો, નાખ્યો, નાખ્યું, લાગ્યો, સીંચ્યું, પૂછયું, ખીજયા, સમજયો, છૂટયો, ઊઠયા, ઊઠયાં, અડાડયો, મંડયો, ઉખેડયો, માંડયું, પકડયું, બેસાડયાં, કાઢયું, ચઢયું, આણ્યો, વખાણ્યો, આણ્યું, નિત્ય, ત્યારે, ત્યાં, જીત્યો, વિદ્યા, બાંધ્યું, પ્યાલું, રોપ્યું, આપ્યું, થોભ્યાં, ગમ્યું, કર્યું, ભર્યું, નીતર્યું, કર્યા, કર્યાં, માર્યાં, ઉતર્યાં, છેતર્યાં, સર્વે, બોલ્યું, અલ્યા, ઓળખાવ્યો, ઠાલવ્યો, તપાવ્યો, બનાવ્યો, બોલાવ્યો, ભાવ્યા, બતાવ્યું, શીખવ્યું, હલાવ્યું, પીરસ્યું, દોહ્યા, નાહ્યા, કહ્યું, રહ્યું, મળ્યું, નીકળ્યું, છેલ્લો, કોલ્લો, લલ્લુ, નક્કી, લુચ્ચા, બચ્ચું, વચ્ચે, છુટ્ટો, પિત્તળ, વત્તા, ચત્તુંપાટ, અન્ન, ચપ્પુ, બબ્બે, ચોકખા, ચોકખાઇ, જુક્તિ, ભઠ્ઠી, પત્થર, શુક્ર, ચંદ્ર, ચંદ્રમા, પ્રભુ.

*અનુસ્વારનું ભાન કરાવવું.

પ્રમાણે, પ્રાણી, ત્રણ, ત્રિકોણ, ત્રીજો, ભત્રીજો, ચિત્રો, ચશ્મા, ઇશ્વર, પરમેશ્વર, રસ્તો, પરીક્ષા, જ્ઞાન.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો.

જ્ઞાન. નિત્ય. જુઠું. શિક્ષા. લુગડાં. અડવાડીઉં. ભંડારીઉં. ચિત્રો. ટાંગેલાં. ધોતલી. મસિઆઇ. અગણિત. પુરુષ. ઢમલો. દોરડું. ફૂટેલાં. શીંગડાં. વગડાઉ. ઓઢણી. ગંદવાડ. કવિતા. દાતણ. કઢી. દુખડાં. ગાદી. પૈઆ. વધારેલાં. પાંદડાં. ચટણી. તૈયાર. પરીક્ષા. દેડકાં. દુઃખ. નુકસાન. છુંદાચ. છુટ્ટો. છૂટયા. હોશિયાર. ચપ્પુ. વખાણ્યો. કાઢયા. મશ્કરી. જુડાણું. જાુકત. બાંધ્યું. ભૂખ્યો. ઇશ્વર. પરમેશ્વર. વિદ્યા. સ્વપ્નું. મનસુબો. આશિષ. પટલાણી. દાતરડું. નીતર્યું. પ્યાલું. પત્થર. ભઠ્ઠી. સીંચ્યાં. પિત્તળ. ત્રિકોણ. મુળીલું. પૂછ્યું. વીટ. ળાઇ. ઉખેડ્યો. તૂટી. નિરાંતે. ચત્તુંપાટ. ડંકું-ચશ્મા. જાંબુડો. બાસુદી. હળદર. ગોદડી.

૭. પી. દલાલ. મોરબી. વી. સ્કુલ. સુપરિન્ટેન્ડન્ટ. જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

"તમારા તરફથી "મુખગણિત શિક્ષક"

નામનાં ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાદ્યંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલોના નવા સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે. એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંકગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ થઇ પડશે એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે."

—: સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના :— "ભૂગોળ શિક્ષક" વિષે.

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી. બી. એ.

પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા. ૨૨-૬-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

તમોએ મોકલેલું "સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક" નામનું પુસ્તક જોઇ ગયો છું સુરત શહેરની ભૂગોળ શીખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઇ પડશે. કિં. ૩ આના.